

Tunus Sosyal Demokrat Kongre Partisi Genel Başkan yardımcısı Dr. Sami Abid

'Tunus, batılı modern bir yaşam istiyor'

Söyleşi: Abidin Çetin

Aralık 2010 tarihinde Üniversite mezunu bir işsiz olan Tunus'lu Muhammed Buazizi'nin kendisini yakması, yolsuzluk, yoksulluk, işsizlik ve politik baskıların artık dayanılmaz bir hal aldığı Tunus'ta halkın sokaklara çıkıp isyan etmesi noktasına varmıştı. Olayların Mısır, Yemen, Libya ve Suriye gibi bir çok ülkeye sıçraması domino etkisi olarak adlandırılmıştı. Kapitalizmin kurumsal krizler yaşadığı bu dönemde, başta Yunanistan olmak üzere, İtalya, Portekiz ve İspanya gibi bir çok ülke neredeyse iflasın eşiğine gelmiş ya da çok büyük bir ekonomik bunalımla karşı karşıya. Arap baharı olarak adlandırılan bu halk isyanları, güne kadar bu ülkelerdeki despotlarla kol kola olan emperyalistlerin yüreğini ağzına getirmişti. Bugün geldiğimiz aşamada geçmişte Kaddafi'nin elini öpen Berlusconi ve Elysee Sarayı'nın parkına çadır kurdurtan Sarkozy ve ABD ani bir dönüşle bu halkların "dostu" oluverdiler. Libya'yı "dostça" bölüşmeye başladılar bile. Sırada Suriye var. Emperyalistler halkların haklı ve meşru isyanlarını kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmeye başladılar ve başarılı olduklarını görüyoruz. Türkiye'ye oynatılmak istenen truva atı rolünü de unutmamak gerekir. Mahallenin şımarık çocuğu gibi ortalığa salınan AKP ve dış politika kurmayları ise şimdilik bu rollerinden memnun gözüküyorlar. Kahve "dövücüsünün" hik diyeni "gibi rol çalmaya kalksa da, biliyoruz ki yedirmezler... Simdilik Ortadoğu ülkelerinde yaptıkları şovlar ve gösterilerle yetinmek durumundadırlar. Hani bir söz vardır ya "köy Memed ağa'nın keyif sizin" diye.. Tunus'ta Ekim ayında yapılacak seçimler ve kurucu parlamentonun oluşturulması süreci diğer ülkeleri etkileme olasılığı açısından önem arz ediyor. Bu günkü durumu ve geleceğe dair neler yaşanabileceğini Tunus Sosyal Demokrat Kongre Partisi Genel Başkan yardımcısı Dr. Sami Abid ile konuştuk.

Dr. Sami Abid Kimdir?

Tunus'da doğdu (1972). Gençlik dönemlerinde politikaya ilgi duymaya başladı ve siyasi faaliyetlere katıldı. Tunus (başkent) Üniversitesi Psikiyatri bölümünü bitirdi. Yirmi üç yaşında siyasi baskılardan dolayı Tunus'u terk etmek zorunda kaldı ve İsviçre'ye iltica etti. Doktorasını Cenevre Üniversitesinde yaptı. Fribourg Kantonu Sağlık Bakanlığı'na bağlı Fribourger Netzwerk für Psichisches Krankheit biriminde Oberarzt olarak çalışıyor. Tunus Sosyal Demokrat Kongre Partisi Genel Başkan Yardımcısı Dr. Abid dört çocuk babası.

(Baştarafı arka kapakta)

Bir kaç gün önce Tunus'ta buldunuz. Artık Tunus'a sorunsuz gidip gelebiliyorsunuz? Oradaki edindiğiniz gözlemlerinizi nedir? Neler değişmiş günlük yaşamda?

İnsanlarda bir rahatlama söz konusu ve bir çok konu rahatlıkla konuşulabiliyor. Diktatör Bin Ali yok artık ama bunun yerine istenilen ideal bir demokratik ortam oluştu mu diye sorarsanız, cevabım henüz değil olacaktır.

Her şey konuşulabiliyor dediniz. Düşüncenin örgütlenmesi açısından bakarsak...

Evet, bakın 23 Ekim 2011 tarihinde parlamento seçimleri yapılacak ve bu seçimlere yaklaşık 110 parti katılıyor. İslamcı Partilerin iktidara gelmesi ya da en yüksek oyu almaları olasılığı sizi kaygılandırıyor mu? Kamuoyu yoklamaları İslamcı Parti (Nahda)'nin seçimleri kazanacağını en azından birinci parti olacağını gösteriyor. Tam olarak kaygılanıyorum diyemem.. Çünkü demokrasi içinde sorunlarımızı halledebileceğimize inanıyorum. Bunu bir süreç olarak değerlendirip çalışmamızı ve programımızı buna göre yapmak durumdayız.

Yani Tunus İslami Parti'sinin İran kadar sert olmasa da, şeri hükümlerin geçerli olduğu bir rejim özelemleri yok mu?

Hayır, Tunus tarihi, sosyal ve kültürel yapısı gereği İran'dan çok farklıdır. Sokağa çıkan insanlar ahirete değil daha çok bu Dünya'ya yani yaşama yönelik talepleri var. Demokrasi, insan hakları, daha iyi yaşam şartları ve batılı modern yaşam olan talep. Tunus İran'daki şeriat hukukundan ziyade Türkiye'nin laiklik sitemine daha angaje bir durumda.

Demokratik bir yönetimin olmazsa olmaz şartlarından birisi din ile devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. Yani laiklik olmadan ya da yasalar akla ve bilime dayanarak yapılmıyorsa demokrasi-den bahsedilemez. Buraya kadar hemfikiriz ancak Türkiye'de başından beri sadece belli bir inancın özgür yaşama sansı var olmuştur. Bunun dışındaki inançlar hep yok sayılmış ya da baskı altında tutulup yok edilmeye çalışılmıştır. Yani laiklik var "mış" gibidir. Aslında laik değildir. Siz gerçekten bunu mu örnek almak istiyorsunuz?

Tunus batılı ve modern bir yaşam istiyor. Bunun yolunda İslam ile batı arasında bir köprü gibi duran Türkiye'yi görmezden gelemez.

İslam ile batı arasında köprü olma retoriği daha çok Türkiye'de iktidarda olan AKP üzerinden yapılıyor. AKP, emperyalist bir politika olan yeşil kuşak projesinin bugün somutlaşmış halidir. Yani genelde Dünya'daki ve özelden Ortadoğu ve Müslüman halkların yaşadığı coğrafyalardaki diktatörlerle aynı kaynaktan yönlendirilir. Bin Ali'yi destekleyen Fransa ve ABD gibi ülkeler özellikle de ABD, AKP'yi O bölgenin bir truva atı olarak kullanıyor. Bu durumda, "diktatörden kurtulduk" Türkiye'yi (doğrusu AKP) örnek almak istiyoruz " söylemlerinizi birbiriyle çelişiyor mu?

Biz realist olmak zorundayız. Bahsettiğimiz coğrafyanın realiteleri var. Bizim gibi ülkeler Batı'nın desteği olmadan ekonomik olarak bir adım ileri gidemezler. İlk defa serbest seçimler yapılacak Tunus'ta, ABD ve diğer batılı ülkelerin kimin ne kadar oy alacağını ve halkın kimi seçeceğine karar veremezler. Seçimlerden sonra İslami Parti Nahda ve diğer partiler demokrasi anlayışı içinde aynı parlamentoda olacaklar. Nüfusu genç ve bilinçlidir Tunus'un. Bugün demokratik kanalların açılması ve umutların kabarmasında başta ABD olmak üzere hiç bir emperyalist ülkenin memnun olduğunu sanmıyorum. Kendileri için bir tehlikenin varlığını hissediyorlar ve buna uygun politikalar geliştiriyorlar. Zaten ayaklanma süresince, ki ben buna halk devrimi diyorum, emperyalist ülkelerin halka destek olmamalarını bu korkularına bağlıyorum.

23 Ekim seçimlerine bir çok parti katılıyor. Siz Sosyal Demokrat Kongre Partisi olarak seçim çalışmalarınızın finansal kaynaklarını nasıl oluşturdunuz?

Bu konuda bir çok parti gibi bizimde sorunlarımız var. Devletin partilere yapacağı yardım henüz bir kurula bağlanmamış. Bu açıdan tek şanslı parti İslami Parti'dir. Çünkü onlar Suudi Arabistan ve Katar gibi petrol zengini ülkelerden büyük maddi destek görüyorlar. Bazı partiler ABD ve Fransa tarafından destekleniyor, tabii Tunus kapitalistleri ve isadamları tarafından desteklenen partiler de var. Biz dışarıdan yapılmak istenen maddi yardımları kabul etmedik. Biz

politikamızı uzun bir süreçli mücadele olarak düşünüyoruz. Biz demokrasi, insan hakları ve düşünceyi ifade özgürlüğünün eksiksiz olması gerektiğini savunuyoruz. Petrol zengini ülkelerin islami kaygılarla destekledikleri Nahda Partisi'nin olası iktidarı nasıl bir sonuç doğuracaktır? Bu yüzden, bütün bu gelişmeleri bir "Arap Baharı" olarak nitelemenin erken olduğunu söylemişim. Tabii ki taşlar yerli yerine oturuncaya kadar bazı krizler, ve gel-gitler yaşanacaktır. Bu coğrafyalarda islamcılarının yasaklanması, tarihsel bir hatadır. Oysa seçimlere girip demokrasiyi içselleştirmeleri beklenmelidir. Halka güvenmek gerekir. Biz halkımıza güveniyoruz.

İsviçre'de hekimlik yapıyorsunuz ve partinizin genel başkan yardımcısı ve bir ayağınız sürekli Tunusta. Sizin için zor değil mi böyle çalışmak?

Ben politik baskılardan dolayı İsviçre'ye iltica etmek durumunda kalmışım. Doğal olarak burada da bir yaşam kurduğum. Evliyim, dört çocuğum var. Ama ülkemizin sorunlarına kayıtsız kalamazdım. Zorlanıyor muyum? Hayır. Teknolojiyi çok iyi kullanmaya çalışıyoruz. Bazı toplantıları ve konferansları modern iletişim teknolojisiyle sağlıyoruz.

Tunus'daki isyanda, kadınlar hep ön plandaydı ve önemli bir rol oynadılar diye düşünüyorum. Sizin bu konudaki düşünceniz nedir?

Evet, hem de bilinen ve görünenden çok fazla. Tabii Tunus kadın hakları açısından Dünya'da bir çok ülkeden daha ileri bir durumdadır. Bu haklar büyük oranda Habib Burgiba zamanında elde edilmiş haklardır. Örneğin seçme ve seçilme hakkı İsviçre'den otuz sene önce elde edilmiştir. Biz parti organlarında yüzde elli temsil oranını sağlıyoruz ve bunun Tunus parlamentosunda olması için de çalışıyoruz. Kadınların hakları konusunda bilinçli olmaları, İslamcı partilerin uzun süreli başarılı olamayacaklarının teminatıdır da.

Bin Ali zamanında kurulmuş olan yüz otuz bin kişilik bir polis örgütü var. İstihbarat örgütü var, ordusu var... Bu konuda neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Evet, bu söylediğiniz çok doğru. Bu yüzden büyük reform ve yeniden yapılanmayı savunuyoruz.

Protesto gösterilerinin anti-emperyalist bir söylemi de vardı. Tunus İşçileri Komünist Partisi'nin protestolarda büyük rolü olduğunu izledik. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Evet, Protestoların başlangıcındaki rolünü yadsıyamayız, ancak daha sonra hemen her renkten siyasi oluşumun içinde bulunduğu bir halk hareketine dönüştü. O yüzden bunu sadece bir kesimin başarısı olarak değerlendiremeyiz.

Sosyal medyanın oynadığı rolü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok büyük bir rol oynamıştır, sosyal medya. Bin Ali iktidarı bunu aylar öncesinden hissetmiştir ve bütün sosyal medya ağları yasaklanmak istenmiştir. Ancak, özellikle gençler bu iletişim araçlarını muazzam bir şekilde kullanarak adeta bir tsunami yaratmışlardır. Tabii ki bu halk hareketinin karşısında değil Bin Ali, kimse duramazdı. Açlık, yoksulluk, geleceğe dair umutsuzluk ve baskılar halkın öfkesini kabartıyordu ve bunlar isyanın asıl nedenleridir. Facebook, Twitter gibi sosyal medya ağları ise bunun açığa çıkartılıp ortak bir öfkeye dönüşmesini sağladı. Bunlar olmadan bu gelişmelerin olabileceğine inanmıyorum.

Tunus'u bir kaç cümleyle anlatmanızı istesek, neler söylemek istersiniz?

Tunus halkı geçmişten beri açıklıktan yana ve özgürlükçü bir yapıya sahiptir. Yaklaşık sekiz milyon nüfusu olan bir kuzey Afrika ülkesidir. Tarihte Tunus'ta Kartacalılar, Venedikliler, Romalılar, Bizanslar, Osmanlılar ve son olarakta Fransızlar bulunmuşlar, işgal etmişler, sömürmüşler ve her uygarlık bir şeyler getirmiş ve buradan da götürmüştür. Tunus halkı müslüman arap bir halktır. çok zengin bir geleksel halk müziğine sahiptir. (gülerek..) devrimden sonraki Rap müziğinin oldukça yaygınlaştığını da söylemeliyim. Baskıcı rejim sanatın ve edebiyatın her alanında baskılarını eksik etmedi. En çok tanınan yazarı Mahmoud Masadi'dir. Müslüman arap bir etnisiteye sahip olmasına rağmen günlük yaşam Avrupa'lı bir ülkeyi andırır.

Bize zaman ayırdınız, Teşekkür ederim.